



Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool

De Bron te Wellen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	16188
	Instelling	Vrije Basisschool - De Bron
directeur		Bart VAN SCHELVERGEM
adres		Bloemenstraat 1 - 3830 WELLEN
telefoon		012-74.26.89
fax		012-74.26.89
e-mail		vbs.debron.wellen@telenet.be
website/URL		www.vbsdebron.be
	Bestuur van de instelling	965947 - Kath. Basis. Wellen te WELLEN
adres		Bloemenstraat 1 - 3830 WELLEN
	Scholengemeenschap	122325 - Hewebo te WELLEN
adres		Bloemenstraat 1 - 3830 WELLEN
	CLB	114918 - Vrij CLB Zuid - Limburg te TONGEREN
adres		Dirikenlaan 4 - 3700 TONGEREN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/03/2012, 20/03/2012, 22/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	30/03/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Hilde Schoofs
	Teamleden	Ann Vananroye
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Professionalisering	12
4.2 Begeleiding	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
6.1 Wat doet de school goed?	16
6.2 Wat kan de school verbeteren?	17
6.3 Wat moet de school verbeteren?	17
7. ADVIES	18
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije basisschool 'De Bron' gelegen in Wellen bestaat uit twee vestigingsplaatsen. De administratieve vestigingsplaats ligt in het centrum en bestaat uit een kleuter- en een lagere afdeling. De tweede vestigingsplaats is een éénklassige kleuterschool gehuisvest in Vrolingen, een gehucht van Wellen. De school **profileert** zich als een zorgzame en brede school met aandacht voor de totale persoonlijkheidsontwikkeling. Het dynamische en geëngageerde team streeft **kwaliteitsvol onderwijs** na met een alertheid voor het welbevinden en de betrokkenheid van elk kind. Een degelijk en gestructureerd schoolwerkplan vormt een referentiekader ter bevordering van de gelijkgerichtheid en de gezamenlijke doelgerichtheid en geeft de schooleigen visie duidelijk weer.

De school neemt initiatieven om haar eigen **onderwijskwaliteit** te onderzoeken en te bewaken en verzamelt hiertoe diverse **outputgegevens**. Ze beschikt over het nodige zelfevaluerend vermogen om de eigen werking geregeld in vraag te stellen en bijsturingen door te voeren. Er is een duidelijke ontwikkelingsdynamiek aanwezig. De schoolwerking steeds verder optimaliseren, blijft het uitgangspunt. Toch blijft het een uitdaging om sommige aanwezige resultaten nog sterker aan te wenden in het kader van de interne kwaliteitszorg.

Voor het beoordelen van **het erkenningsonderzoek** onderzocht de inspectie tijdens de doorlichting de leergebieden **Nederlands en wereldoriëntatie**. De school voldoet voor deze leergebieden aan de verwachtingen van de overheid met betrekking tot het nastreven en/of realiseren van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen.

In **de kleuterafdeling** bieden de leidsters de leerinhouden geïntegreerd en thematisch aan. De thema's sluiten aan bij de leef- en belevingswereld van de kinderen en laten ruimte om in te spelen op de groepsdynamiek. Kleuters krijgen ruime kansen om binnen een stimulerend schoolklimaat te exploreren, te experimenteren en handelend te ontdekken. Werkelijkheidgericht onderwijs krijgt duidelijk gestalte. Via een krachtige leeromgeving, diverse interactieve werk- en groepeeringsvormen en een begeleidende onderwijsstijl slaagt het team erin om kansen te creëren ter bevordering van het actief en ervaringsgericht leren. Groeilijnen, hoekenfiches en de vele overlegmomenten dragen bij tot de verticale samenhang. Het verder formaliseren van inhoudelijke afspraken over de uitwerking van gezamenlijke thema's kan de graduele opbouw nog versterken.

In **de lagere afdeling** baseren de leerkrachten zich op onderwijsleerpakketten om het aanbod gestalte te geven.

Voor **Nederlands** hanteert het team een leerpakket waarin de principes van taalvaardigheidsonderwijs duidelijk primeren. Het aanbieden van activerende en coöperatieve werkvormen geeft de leerlingen heel wat mogelijkheden om het eigen leren zelfsturend, probleemoplossend en ontdekkend vorm te geven. Het consequent gebruik van het onderwijsleerpakket zorgt voor de nodige gradatie en samenhang. De aangeleerde strategieën zijn niet in alle klassen functioneel en zichtbaar aanwezig in het klasbeeld.

Om het aanbod van **wereldoriëntatie** te stofferen, beschikken de leraren sinds dit schooljaar over een nieuw onderwijsleerpakket dat volgens hen meer tegemoet komt aan de visie en de uitgangspunten van de eindtermen en toch nog ruimte laat voor eigen lessen en thema's. Het aanbod is werkelijkheidsgericht en sluit in belangrijke mate aan bij de leefwereld van de leerlingen. De kerngedachten van het leerplan zijn duidelijk herkenbaar in de verschillende klassen. Vermeldenswaard is dat de leraren de evaluaties niet enkel afstemmen op reproduceerbare kennis maar ook op vaardigheden, attitudes en inzichten.

Het team hecht veel belang aan **de leerbegeleiding** van de kinderen. Er heerst een zorgbrede cultuur op school. De binnenklasdifferentiatie is sterk uitgebouwd en verankerd in de hele klaswerking. Kinderen met een zorgbehoefte worden besproken op overlegmomenten en kunnen terugvallen op ondersteunende maatregelen. Het voorbereiden van dit overleg, vertrekkende vanuit een concrete hulpvraag, kent nog een groeimarge. Via het kindvolgsysteem worden de vorderingen in kaart gebracht. De teamleden in de kleuterafdeling zijn momenteel zoekende naar een efficiënt en functioneel kleutervolgsysteem om het gelijkgericht observeren te verzekeren. De huidige zorgmiddelen worden in hoofdzaak aangewend op school- en leerkrachtniveau. De school onderzoekt nog niet of de aanwending van de beschikbare zorgmiddelen en de huidige zorgaanpak voldoende renderen.

In de school heerst er **een klimaat van vernieuwingsbereidheid**. De school beschikt over een nascholingsplan waarin nascholingen gekoppeld worden aan schoolprioriteiten en aan noden op school- en scholengemeenschapsniveau. De leraren worden gestimuleerd om zich verder te professionaliseren. Tijdens de wekelijkse werkvergaderingen krijgen de teamleden heel wat kansen om van en met elkaar te leren.

Het interne leiderschap wordt waargenomen door een open en professionele schoolleiding. Hij wil op een participatieve wijze werken aan een verdere schoolontwikkeling en zet daartoe structuren op die 'het samen school maken' bevorderen. Hij heeft een groot vertrouwen in zijn teamleden en wil coaching verlenen. Jaarlijks werkt het team prioriteiten uit. Deze worden doelgericht in overleg gekozen. De inzet van het team is lovenswaardig. Bij de implementatie van prioriteiten is het hanteren van de kwaliteitscirkel (plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen) een verworvenheid, waardoor vernieuwingen een blijvend karakter vertonen en gezamenlijk gedragen worden.

De school weet haar autonomie goed te gebruiken om haar maatschappelijke opdracht te vervullen. De inspectie besluit de doorlichting met **een gunstig advies** en is ervan overtuigd dat dit hardwerkende, enthousiaste en plichtsbewuste team in staat is om de huidige onderwijskwaliteit almaar verder uit te bouwen om alle kinderen te geven waar ze recht op hebben, namelijk kwaliteitsvol onderwijs.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Uit de observaties, de planningsdocumenten, de gevoerde gesprekken, het kleuterwerk en de resultaten van de gestandaardiseerde testen bij de oudere kleuters blijkt dat de leidsters de **ontwikkelingsdoelen** voor het leergebied Nederlands in voldoende mate nastreven.
- De kleuteronderwijzeressen hanteren een koepelreig instrument als **referentiekader** voor het bepalen van het onderwijsaanbod. In de elektronische dagplanning verwijzen ze naar de vier ervaringssituaties, de ontwikkelingsaspecten en de subdoelen uit het referentiekader. Recent selecteren de leidsters ook ontwikkelingsdoelen. Het team wil hiermee nagaan of het aanbod dekkend is en de doelgerichtheid van het aanbod verhogen.
- Het nastreven van talige doelen is doordacht geïntegreerd in de **thematische werking**. Tijdgebonden thema's en thema's die nauw aansluiten bij de leef- en beleavingswereld van de kleuters vormen hierbij het uitgangspunt. De kleuterleidsters creëren een stimulerende leeromgeving die veel ruimte laat voor interactie. Zowel de intentionele hoekenverrijking als de denkstimulerende vraagstelling, die de kleuters uitnodigt om hun handelen te verwoorden, bevorderen het ontwikkelingsproces.
- In het verleden had het team vanuit de GOK-werking aandacht voor **taalvaardigheidsonderwijs**. Onder meer de voorleesmomenten in samenwerking met de ouders en grootouders, het gebruik van verschillende vertelvormen en de samenwerking met de bibliotheek zijn waardevolle initiatieven om de taalontwikkeling van de kleuters te stimuleren.
- Om de **verticale samenhang** te ondersteunen, werkten de leidsters hoekenfiches uit. De integratieactiviteiten en de inhoudelijk gemaakte afspraken verkleinen de drempel naar het eerste leerjaar.
- De kleutergroepen beschikken over voldoende **didactische materialen**. De leidsters hebben aandacht voor boeiende en eigentijdse prentenboeken en verhalen. De boeken in de boekenhoek sluiten aan bij het lopende thema. Het team kan ook terugvallen op bronnenboeken voor taalondersteunende en taalstimulerende activiteiten.
- De leraren bieden een waaier van **talige activiteiten** aan. De kleuters krijgen veelvuldig kansen om taal te gebruiken in diverse situaties. De spreek- en luistervaardigheden krijgen ruime kansen tijdens de onthaalmomenten, de waarnemingen en in de luisterhoek. Bij de oudste kleuters is er intentionele aandacht voor de ontwikkeling van de lees- en schrijfvoorwaarden. Via taalinitiatie Frans maken deze kleuters ook kennis met een andere taal.
- Om een beeld te krijgen van de **beginsituatie** van de kleuters doen de leraren een beroep op de informatie uit het kleutervolgsysteem en uit de overgangsbesprekingen. Om de **vorderingen** van de kleuters in kaart te brengen screenen de leidsters het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties. Momenteel is het team zoekende naar een functioneel en efficiënt kleutervolgsysteem. Het gelijkgericht observeren van de competenties is daarbij een streefdoel.
- De leidsters **differentiëren** voortdurend om in te spelen op de noden van kleuters. Zowel in hun instructie en begeleiding als in het aanbod. De leraren willen de kleuters vooral kansen aanreiken om succeservaringen op te doen.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school kan in voldoende mate aantonen dat het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie gericht is op het nastreven van de **ontwikkelingsdoelen**. Net als voor het leergebied Nederlands is een koepeleigen instrument richtinggevend voor de planning van de activiteiten.
- De leidsters hanteren de **gradatie** die weergegeven is in het koepeleigen instrument om de nodige continuïteit te verzekeren. Hoekenfiches, afspraken over onder meer het gebruik van kalenders, keuze- en takenbord en de vele formele en informele contacten ondersteunen de verticale samenhang. Inhoudelijke afspraken over de concrete en doelgerichte invulling van eenzelfde thema binnen de verschillende leergroepen treffen we eerder informeel aan.
- Om de inhouden van de **thema's** een rijke invulling te geven, steunen de leraren op bronnenmateriaal, hun ervaring en hun professionaliteit. Door de thematische aanpak is de horizontale samenhang van nature aanwezig. De verschillende domeinen komen geïntegreerd aan bod.
- Naast een aantal kalendergebonden thema's komen er ook thema's aan bod die nauw aansluiten bij de interesses en de leef- en belevingswereld van de kleuters. Er wordt flexibel ingespeeld op de **groepsdynamiek** en op **actuele gebeurtenissen**. De thema's worden kenbaar gemaakt aan de ouders zodat kleuters de kansen krijgen om attributen mee te brengen.
- De leidsters leveren heel wat inspanningen om **levensecht** en **werkelijkheidsgericht** onderwijs aan te bieden. Thema's starten meestal vanuit waarnemingen en belevingen. De leraren zorgen voor aanschouwelijke en realistische materialen, plannen uitstappen en brengen experts in de klas. De verrijking van de verschillende hoeken in functie van het lopende thema is daarbij voortdurend een aandachtspunt. In alle klassen is het lopende thema zichtbaar aanwezig. De school legt mede met fotoalbums en blogs een vorm van portfolio aan met heel wat beeldmateriaal van uitgevoerde waarnemingen en experimenten in de school en de omliggende omgeving.
- Via een krachtige en gestructureerde leeromgeving, diverse interactieve werk- en groeperingsvormen en een begeleidende onderwijsstijl slagen de leerkrachten erin om ruime kansen te creëren ter bevordering van het **actief** en **ervaringsgericht leren**. Een gevarieerd aanbod aan ontwikkelingsmaterialen in de speel- en leerhoeken en het gebruik van ontdektafels daagt uit tot beleven, exploreren en experimenteren.
- De leidsters gebruiken allerlei **kalenders** om de tijd te structureren en om tijdsbegrippen aan te brengen. Deze materialen ondersteunen het ontluikende tijdsbesef en het symboolbewustzijn.
- Initiatieven rond **milieu**-, **verkeers**-, en **gezondheidseducaties** verruimen het vormingsaanbod en beïnvloeden de maatschappelijke weerbaarheid van de kleuters in gunstige zin. Ze beogen de vorming van gepaste attitudes en bieden mogelijkheden tot het oefenen van kennis en vaardigheden in de praktijk.
- Het team heeft aandacht voor het **welbevinden** en de **betrokkenheid** van de kleuters en beschouwt dit als de basisvoorwaarden om tot ontwikkeling en leren te komen. Enkele waardevolle initiatieven op schoolniveau, voornamelijk gegroeid vanuit het GOK-plan, zijn geïmplementeerd in de hele klaswerking en stimuleren de socio-emotionele ontwikkeling van de kleuters.
- Het kleuterteam hecht de nodige aandacht aan het bevorderen van de **zelfstandigheid** en de **zelfsturing**. Illustratief hiervoor zijn het gebruik van takenborden en de visuele stappenplannen.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De school beschikt over voldoende outputgegevens die aantonen dat de **leerplandoelen** en de **eindtermen** Nederlands in voldoende mate worden bereikt. De gegevens uit het leerlingvolgsysteem, de eigen- en methodegebonden toetsen, het leerlingenwerk en de resultaten van de centrale proeven voor de leerlingen van het vierde en het zesde leerjaar illustreren dit. De school ziet in de resultaten van het vervolgonderwijs een bevestiging dat ze goed bezig is.
- Vanuit een kritische ingesteldheid en om de inhouden beter af te stemmen op de principes van **taalvaardigheidsonderwijs**, koos het team enkele jaren geleden ervoor om over te stappen naar een ander onderwijsleerpakket. Nu primeert voornamelijk het communicatieve luik, de taakgerichtheid en het motiverend taalvaardigheidsonderwijs. De school ging reeds na of het nieuwe aanbod voldeed aan de verwachtingen en voerde, onder andere voor het domein schrijven, bijstellingen door.
- De leraren gaan ervan uit dat het consequent gebruik van het onderwijsleerpakket ervoor zorgt dat alle domeinen aan bod komen en de nodige **verticale samenhang** wordt verzekerd. De parallelleerkrachten plegen wekelijks overleg om een samenwerking en gelijkgerichtheid binnen de leergroepen tot stand te brengen. Van de conclusies is er een schriftelijke neerslag beschikbaar.
- De leraren schakelen **activerende** en **coöperatieve werkvormen** in om de leerlingen de kansen te geven hun eigen leren zelfsturend, probleemoplossend en ontdekkend in handen te nemen. Het (inter)actief leerproces krijgt in deze school duidelijk gestalte.
- Het taalaanbod is **kindgericht** en **eigentijds**. De kinderen krijgen, binnen een krachtige leeromgeving, mogelijkheden om het geleerde toe te passen binnen gevarieerde taalactiviteiten. Het leerpakket voorziet in strategieën en ondersteunende schema's. Deze krijgen niet overal een plaats in het klasbeeld. De aanwezigheid van referentiekaders aan de klaswanden om het leerproces te ondersteunen, is verschillend. Afspraken hieromtrent naar inhoud en gradatie, zijn beperkt voorhanden. Wel krijgen kinderen de mogelijkheid om het werkboek te hanteren indien ze willen terugvallen op ondersteunende denkkaders.
- De school heeft aandacht voor **boekpromotie** en het bevorderen van het **leesplezier**. Het team investeert in een leescultuur om kinderen tot lezen te stimuleren. Bibliotheekbezoeken en genieten van voorlezen en poëzie zijn enkele voorbeelden van waardevolle initiatieven.
- Vanuit de **GOK-werking** werden er in het verleden initiatieven ontwikkeld om het leesproces te ondersteunen. Illustratief hiervoor zijn het RALFI-lezen en het organiseren van het groepjeslezen.
- Op geregelde tijdstippen evalueren de leraren de **vorderingen** van de leerlingen. Deze resultaten zijn richtinggevend voor de detectie van leerlingen met talige problemen. In het leerlingvolgsysteem zijn het voornamelijk de technische aspecten, zoals technisch lezen en spelling, die binnen dit leergebied worden gescreend.
- Om in te spelen op de noden van de leerlingen benutten de leraren verschillende vormen van **binnenklasdifferentiatie**. Zowel sterkere als zwakkere leerlingen krijgen een aanbod dat aansluit bij hun noden en behoeften. Kinderen met een leerachterstand of een -stoornis kunnen terugvallen op specifieke maatregelen en genieten van een aangepaste evaluatie en rapportering in overleg met de ouders.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De planningsdocumenten, het leerlingenwerk, het klasbeeld en de uitgevoerde observaties geven de nodige indicatie dat de school de **eindtermen** en de **leerplandoelen** voor het leergebied in voldoende mate realiseert.
- Om meer tegemoet te komen aan de **visie** en de **uitgangspunten** van de eindtermen, koos het team ervoor om over te schakelen naar een onderwijsleerpakket dat aan deze verwachtingen tegemoet komt. De leraren beschikken nog over voldoende ruimte voor het behandelen van klas- en/of schoolgebonden thema's. De teamleden gaan nu na of het aanbod volledig dekkend is voor de realisatie van de leerplandoelen en de eindtermen en sturen indien nodig het aanbod bij. Op het einde van het schooljaar volgt er een evaluatie.
- De leraren brengen de leerinhouden **thematisch** aan. De thema's focussen op bepaalde domeinen en zorgen ervoor dat binnen de jaarplanning de verschillende domeinen **voldoende en evenwichtig** aan bod komen. Het team levert inspanningen om het domein techniek verder te implementeren. De leraren van de bovenbouw volgen nascholing in samenwerking met een secundaire school over het gebruik van de technomobiel.
- Het team slaagt erin om **(inter)actief onderwijs** aan te bieden waarbij sterk het accent ligt op het ervaren en het beleven met veel ruimte voor leerlingenactiviteiten. De leraren zetten de kinderen aan tot onderzoekend leren en maken veelvuldig gebruik van coöperatieve werkvormen.
- De leraren spannen zich in om via leeruitstappen de plaatselijke en de ruimere omgeving in het aanbod op te nemen en zo leerinhouden te duiden vanuit levensechte waarnemingen. Ook de meerdaagse extra-murosactiviteiten voor de leerlingen van de tweede en derde graad, de schoolprojecten, het inschakelen van experts, het gebruik van concreet materiaal en van het internet via het digitale bord verhogen **de realiteitswaarde** van het onderwijs en zorgen ervoor dat het leergebied in voldoende mate aansluit bij de leefwereld van de kinderen.
- De leraren hebben aandacht voor een **verzorgd klasbeeld**. De leraren moedigen de leerlingen aan om de actualiteit te volgen en krijgen hierbij een actieve rol toebedeeld. De noodzakelijke tijd- en ruimtekaders zijn niet in alle klassen even duidelijk aanwezig. Hierover zijn de formele afspraken op schoolniveau eerder gering.
- In het kader van **gezondheids-, milieu- en verkeerseducatie** nemen de leraren initiatieven om de leerlingen te sensibiliseren voor gezonde voeding, het sorteren en het beperken van afval, beweging en verkeersveiligheid. Voor het aanbod van verkeer beroept de school zich op een bijkomend onderwijsleerpakket om kinderen mobiliteitsbewust voor te bereiden op de dagelijkse deelname aan het verkeer.
- Om de **vorderingen** van de leerlingen in kaart te brengen hanteren de leraren de toetsen aangereikt door het onderwijsleerpakket of zelfgemaakte toetsen. Deze peilen naast de reproduceerbare kennis ook naar inzichten, vaardigheden en attitudes. De rapportering omvat een cijfer waarin zowel kennis als vaardigheden zijn opgenomen.
- De **leergebiedoverschrijdende eindtermen** krijgen binnen dit leergebied voldoende aandacht. Het leren samenwerken, het leren plannen en studeren, het verwoorden van oplossingsstrategieën en het ICT-gebruik zijn enkele voorbeelden.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school investeert **doelbewust** in haar deskundigheidsbevordering. In het schoolwerkplan vermeldt de school dat het nascholingsplan als doel heeft onduidelijkheden en discussiepunten weg te werken en zodoende het schoolbeleid te stroomlijnen. Zowel doelen op korte als op lange termijn komen erin voor.
- Op het einde van het schooljaar wordt het **nascholingsplan** in overleg met het team opgesteld. De school kiest ervoor om het nascholingsplan in sterke mate te laten aansluiten bij de prioriteiten. Het bevat een overzichtelijke oplijsting van teamgerichte en individuele nascholingen.
- Naast de teamgerichte nascholingen en de nascholingen georganiseerd op het niveau van de scholengemeenschap is er in de school ook ruimte voor vormingen die aansluiten bij de **behoefte van individuele leraren**. Leerkrachten worden aangemoedigd om hun professioneel handelen te verhogen. Tijdens functioneringsgesprekken kan de individuele deskundigheidsbevordering gestimuleerd worden met als doel de onderwijskwaliteit op de klasvloer te optimaliseren. De opgedane kennis wordt formeel met elkaar gedeeld.
- De school doet regelmatig een beroep op de **pedagogische begeleiding** om nieuwe inzichten binnen te brengen en om richting te geven aan de verdere schoolontwikkeling, zoals bij het herwerken van de schoolvisie.
- De school organiseert **wekelijkse werkvergaderingen** met het hele team. Deze kennen een doelgericht en gestructureerd verloop. Zowel organisatorische als onderwijskundige aspecten komen aan bod. Daarnaast bieden deze werkvergaderingen een platform voor zelfreflectie, intervisie, ondersteuning en het leren van elkaar. Voorts ervaren de leraren de talrijke informele overlegmomenten verrijkend voor het uitbouwen van hun professionaliteit en leidt de goede samenwerking tot collegiale ondersteuning.
- De leraren van de **parallelklassen** overleggen wekelijks. Zij komen samen om hun aanpak te bespreken, om de dagelijkse werking op elkaar af te stemmen of om elkaar te ondersteunen.
- Vanuit de **scholengemeenschap** krijgt de school impulsen aangereikt om zich verder professioneel te ontwikkelen. De samenkomsten van de directies en de zorgcoördinatoren bieden mogelijkheden om informatie uit te wisselen en elkaar te inspireren. Ook voor leraren worden er initiatieven opgezet die het leren van elkaar stimuleren.
- De samenwerking met **externen**, zoals het centrum voor leerlingenbegeleiding en de gon-medewerkers, verhoogt tevens de professionaliteit van de teamleden.
- De school beschikt over **naslagwerken** die de expertise en blik van de leraren kunnen verruimen.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De school ontwikkelde, in samenwerking met het externe zorgteam van de scholengemeenschap, een **visie op zorg** en bouwde daaruit voortvloeiend een zorgstructuur op met verschillende fasen. De zorgwerking wordt aangestuurd door een gedreven zorgcoördinator die haar taakinvulling aan het team kenbaar maakte door middel van een jaarplanning.
- Een groot deel van de **middelen** van de **leerbegeleiding** wordt ingezet op school- en leerkrachtniveau. Op leerlingenniveau wordt de begeleiding voornamelijk vraaggestuurd ingevuld. Dat is een keuze van de school. Door deze focus kan de leerbegeleiding op leerlingenniveau in het gedrang komen. De doeltreffendheid van deze werkwijze werd nog niet onderzocht. Binnen het proces van interne kwaliteitszorg liggen nog groeimogelijkheden om de effecten van de leerbegeleiding te meten.
- Het team brengt de **beginsituatie** van de kinderen in kaart. Op basis van overgangsgesprekken, de kindvolgdossiers en de vele informele contacten krijgen de leraren van beide niveaus een duidelijk beeld van de hen toevertrouwde kinderen.
- Om zicht te krijgen op de **vorderingen** van de kinderen worden gestandaardiseerde tests afgenomen. Voorts beroepen de leidsters van de kleuterafdeling zich onder meer op de observaties en het kleuterwerk. Vanuit een kritische kijk en om het gelijkgericht observeren te bevorderen zijn de leraren zoekende naar een functioneel en efficiënt registratiesysteem. In de lagere afdeling beroepen de leraren zich voornamelijk op het leerlingenwerk en de eigen en de methodegebonden toetsen. Deze resultaten vormen na interpretatie de basis van doelgerichte interventies.
- De school koos voor een digitaal zorgplatform om op een systematische en transparante manier de **schoolloopbaangegevens** van de leerlingen en de interventies bij te houden. Momenteel gaat er veel tijd uit naar het verwerken van de gegevens. Het is niet duidelijk of deze geïnvesteerde tijd ook daadwerkelijk uitmondt in een verhoging van de leerbegeleiding op de klasvloer.
- In beide afdelingen nemen de leraren hun taak binnen de **eerstelijnszorg** op. Zij trachten kort op de bal te spelen en steunen op verschillende differentiatievormen die verankerd zitten in de klaswerking. De leraren hanteren een onderwijsstijl waarbij de interactie en het leerlingeninitiatief uitgangspunten van het didactisch handelen zijn. Zowel niveau- en tempodifferentiatie komen aan bod alsook het gebruik van coöperatieve en interactieve werkvormen. In de lagere afdeling zijn de differentiatiemogelijkheden ook herkenbaar in de huistaken, de evaluaties en de rapporten.
- Kinderen met een **zorgbehoefte** worden besproken op het (selectief) multidisciplinaire overleg. Het is nog geen verworvenheid om dit overleg voor te bereiden vanuit een duidelijke zorgvraag. Ook het expliciteren van duidelijke en evalueerbare doelen en het vooropstellen van concrete zorginitiatieven, verantwoordelijkheden en afspraken kennen nog een groeimarge.
- Kinderen met **leerstoornissen** kunnen terugvallen op ondersteunende maatregelen. Indien de opgezette hulpverlening niet resulteert in het gewenste effect, kunnen de leerlingen genieten van een individueel leertraject. De ouders worden zeer nauw betrokken bij het proces van de hulpverlening.
- Het team is alert voor de signalen van leerlingen die wijzen op **socio-emotionele problemen** en levert hierbij de nodige ondersteuning en opvolging. Diverse acties, zoals het werken met de dieren van de Axenroos en het positief benaderen van de

kinderen, hebben een preventief karakter en zorgen voor een veilige en stimulerende leer- en leefomgeving. Deze initiatieven groeiden vanuit de vorige GOK-werking. Het team draagt het stimuleren van het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen hoog in het vaandel en ziet dit als de motor van het leren.

- De **samenwerking en communicatie** met ouders en externe instanties zoals het centrum van leerlingenbegeleiding, de gon-begeleiding en andere externe hulpverleners, bieden impulsen voor een meer samen gedragen en geïntegreerde hulpverlening.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school profileert zich als een **zorgzame** en **brede school** met aandacht voor de ontwikkeling van de totale persoonlijkheid van elk kind. Het team concretiseert deze visie in de praktijk. Tevens investeert de school in een goede oudercommunicatie en een sterke verbondenheid met de plaatselijke gemeenschap.
- Om de eigenheid van de school duidelijk in kaart te brengen werd de **schoolvisie** kritisch onder de loep genomen en vernieuwd. Dit gebeurde in overleg met de teamleden en met de hulp van externen. De herwerkte visie wordt gedragen door de leraren en de realisatie ervan is herkenbaar in de school- en klaspraktijk. De school onderneemt nu de nodige initiatieven om deze schoolvisie naar ouders toe te vertalen.
- Het interne leiderschap streeft naar een **open** en **participatief beleid** en zet aan tot collegiale samenwerking. Dat resulteert bij het team in een grote bereidheid om 'samen school' te maken. De inzet van de leraren is lovenswaardig. De teamleden tonen een groot engagement en zijn betrokken bij alle aspecten van de schoolwerking. Ook de inspanningen en de betrokkenheid van het schoolbestuur ondersteunen het algemeen beleid.
- Typerend voor het beleid is de professionele wijze waarop hij verantwoordelijkheid en coaching verleent. De leraren waarderen op hun beurt de inzet van de directeur en zijn menselijke benadering.
- De schoolwerking steunt op een degelijk gefundeerd **schoolwerkplan**. Hierin zijn zowel organisatorische als onderwijskundige aspecten vervat. Het biedt op een gestructureerde wijze houvast voor een kwaliteitsvolle en gelijkgerichte schoolwerking.
- In de school is er een **overlegcultuur** aanwezig. De wekelijkse, formeel vastgelegde werkvergaderingen, waarbij efficiëntie en doelgerichtheid sleutelbegrippen zijn, zijn waardevolle initiatieven. Daarnaast bieden de overlegmomenten tussen de parallelcollega's, de vele informele overlegmogelijkheden en de goede onderlinge contacten tussen de leraren bijkomende kansen om samen afspraken te maken en om de gelijkgerichtheid te bevorderen. Om de communicatie tussen alle actoren te bevorderen, maakt de school gebruik van een digitaal platform.
- In de school heerst er een klimaat van **vernieuwingsbereidheid**. Er is een duidelijke ontwikkelingsdynamiek aanwezig onder impuls van het leiderschap. Doelgericht werken de teamleden een aantal welgekozen prioriteiten uit. Deze worden beleidsmatig binnen een termijnplanning opgenomen. Het hanteren van de kwaliteitscirkel (plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen) is daarbij een verworvenheid. Dit schooljaar buigen de teamleden van de kleuterafdeling zich voornamelijk over het kiezen van een efficiënt en doelgericht kindvolgsysteem, terwijl de leraren van de lagere afdeling onder andere het nieuwe leerpakket voor wereldoriëntatie uitproberen en linken aan de leerplandoelen en de eindtermen.
- De directeur vertrouwt op de **inzet** en op de **deskundigheid** van de teamleden. Via de controle van de digitale planningsdocumenten en de klas- en doorloopbezoeken blijft hij op de hoogte van de klaswerking en het functioneren van de leerkrachten. Tijdens

het functioneringsgesprek krijgen leraren feedback op hun pedagogisch-didactisch handelen en worden eventuele werkpunten besproken.

- De school besteedt aandacht aan haar **kwaliteitszorg**. Naast de opgelegde evaluatiemomenten binnen het gelijke onderwijskansenbeleid analyseren de leraren op regelmatige basis outputgegevens. Deze bevindingen worden in aanzet gebruikt om waar nodig bijsturingen door te voeren. Om deze gegevens nog functioneler te kunnen aanwenden in functie van de schoolontwikkeling, neemt het beleid deel aan vormingen georganiseerd door de onderwijskoepel. Tevens neemt de school de signalen van externe schoolevaluaties ernstig en grijpt ze deze aan om de schoolwerking te optimaliseren.
- In het verleden werden via de **GOK-werking** verschillende initiatieven rond taalvaardigheidsonderwijs uitgewerkt. Momenteel vertoont de huidige leerlingenpopulatie weinig uitgesproken noden op het vlak van taalvaardigheid. Daardoor ervaart de school niet de noodzaak om werk te maken van een ruimer **talenbeleid**.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De school slaagt erin om voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie een aanbod te realiseren dat beantwoordt aan de decretale opdracht.
- In beide afdelingen zorgt het team voor een werkelijkheidsgerichte aanpak van wereldoriëntatie. In de kleuterafdeling sluiten de thema's aan bij de leef- en belevingswereld en wordt er ingespeeld op de groepsdynamiek. In de lagere afdeling wordt dit leergebied grotendeels ingevuld met de leerinhouden van een leerpakket, aangevuld met eigen lessen en thema's.
- In de school krijgen alle kinderen rijke ontplooiingskansen binnen een stimulerend schoolklimaat. Het gebruik van actieve en coöperatieve werkvormen biedt kinderen mogelijkheden om het eigen leerproces in handen te nemen.
- In de lagere afdeling hebben de leraren bij de evaluatie niet enkel aandacht voor de reproduceerbare kennis. Ook het verwerven van inzichten, vaardigheden en attitudes wordt in kaart gebracht.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Er heerst een zorgbrede cultuur op school. De leraren spannen zich in om kinderen met zorgbehoeften te ondersteunen, te begeleiden en op te volgen. De eerstelijnszorg is sterk uitgebouwd en zit verankerd in de hele klaswerking.
- De school heeft oog voor het bevorderen van de professionaliteit van de teamleden. Het nascholingsplan is voornamelijk gelinkt aan de prioriteiten. De wekelijkse werkvergaderingen bieden kansen om met en van elkaar te leren.
- De teamleden hechten veel belang aan het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen. Een kindvriendelijke aanpak gekoppeld aan acties uit het GOK-plan zijn geïntegreerd in de klaswerking.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De schoolwerking wordt aangestuurd door een dynamische en professionele schoolleiding die structuren opzet om 'het samen school maken' mogelijk te maken.
- De school beschikt over een open, vernieuwingsbereide en vooral geëngageerde groep van leraren die kwaliteitsvol onderwijs ambiëren met oog voor de totale persoonlijkheidsontwikkeling van de kinderen.
- Samen met de hulp van externen slaagde het team erin om de schoolvisie gezamenlijk te optimaliseren en te linken aan de eigenheid van de school.
- De school implementeert welgekozen prioriteiten gelijkgericht via de kwaliteitscirkel.
- Het schoolteam beschikt over het nodige zelfevaluerend vermogen om de eigen kwaliteit en werking geregeld in vraag te stellen. Het verder optimaliseren van de schoolwerking is daarbij steeds het uitgangspunt.
- De school beschikt over een degelijk, gestructureerd schoolwerkplan waarin zowat alle aspecten van het schoolgebeuren vervat zitten. Het biedt een referentiekader ter bevordering van de gelijkgerichtheid en de gezamenlijke doelgerichtheid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling kunnen inhoudelijke afspraken over de concrete en doelgerichte invulling over eenzelfde thema worden geformaliseerd ter bevordering van de verticale samenhang.
- In de lagere afdeling kunnen afspraken over het aankleden van de klaswanden met het oog op een doorgaande lijn en ter ondersteuning van de zorgwerking meer intentionele aandacht krijgen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school kan nagaan of de aanwending van de beschikbare zorgmiddelen en de huidige zorgaanpak steeds efficiënt worden benut in functie van de noden op school-, leerkracht- en leerlingenniveau. De vraaggestuurde leerbegeleiding kan omgebogen worden naar een meer gestructureerd zorgbeleid waarbij de observatie- en registratiedocumenten en het kindvolgsysteem functioneler worden aangewend.
- De leraren van de kleuterafdeling kunnen hun zoektocht naar een efficiënt en functioneel kleutervolgsysteem verder zetten om een graduele en gelijkgerichte observatie te garanderen.
- Het hulpverleningsproces voor kinderen met extra zorgbehoeften kan efficiënter verlopen door het concreet formuleren van een duidelijke zorgvraag en daaraan de vastgelegde afspraken te koppelen. Dit biedt tevens kansen om de opvolging ervan te vergemakkelijken.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Op schoolniveau kunnen de resultaten van de gestandaardiseerde testen en de centrale proeven sterker benut worden in het kader van de interne kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hilde Schoofs

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: